

Sesida dals

Communitgà ils

Protocol nr.

10 da schaner 2023

11 da schaner 2023

14/2023

Dumonda Mazzetta

concernent l'utilisaziun da la chalur a distanza da l'Axpo Tegra SA a Domat

Resposta da la Regenza

Las trais pignas da l'ovra termoelectrica a biogas da l'Axpo Tegra SA a Domat han ina prestaziun termica da stgaudar da totalmain 81,5 megawatts (MW). La pigna 1 cun 5,5 MW producescha unicamain chalur da process per la EMS-CHEMIE SA. Ella na generescha nagina electricitad. Las pignas 2 e 3 han mintgamai ina prestaziun termica da stgaudar installada da 38 MW e servan principalmain per la producziun d'electricitad e sco redundanza a la pigna 1 per producir chalur da process per la EMS-CHEMIE SA. La prestaziun electrica totala da las pignas 2 e 3 importa 22,2 MW (pigna 2 cun 12 MW e pigna 3 cun 10,2 MW). La cumpart da la prestaziun termica da stgaudar che sa lascha transferir en prestaziun electrica, è limitada pervia da las reglas fisicalas. L'ovra termoelectrica a biogas da l'Axpo Tegra SA cuntanscha effectivamain 29 %. Quai signifitga, che bun dus terzs da la prestaziun termica da stgaudar chaschunan chalur persa d'in nivel da temperatura tranter 30 °C e 90 °C. Da quella vegnan actualmain 220 GWh/a surdads a l'ambient cun in nivel da temperatura tranter 30 °C e 60 °C senza vegnir utilisads. Questa chalur persa po mo pli vegnir utilisada per intents da stgaudar. Per quai dovri dentant consuments da chalur. Tals n'èn betg avant maun en ina dimensiun suffizienta en ils conturns directs da l'ovra termoelectrica a biogas da l'Axpo Tegra SA. Ina pussaivladad da pudair vender pli grondas quantitats d'energia termica exista en la citad da Cuira, nua ch'ils Manaschis industrials da la citad da Cuira (IBC) engrondeschan cuntinuadamain il provediment da raits da chalur a distanza (a l'ost cun la rait da chalur a temperatura auta da l'ardera da ruments Trimmis, al vest cun las raits d'anergia cun conducturs chauds e fraids). Ils conducturs chauds da la rait d'anergia vegnan actualmain spisgentads cunzunt cun pumpas a chalur ord l'aua sutterrana. Per il manaschi da questas pumpas a chalur dovri electricitad. Sche betg las pumpas a chalur, mabain la chalur persa da l'ovra termoelectrica a biogas vegniss duvrada per sustegnair l'augment da la temperatura en il provediment da chalur, resultass – tenor stimaziuns da la citad da Cuira – in potenzial da spargnar electricitad da 3,5 GWh/a.

Tar la dumonda 1: Da princip è la Regenza da la medema opiniun. Ins po partir dal fatg, ch'ins pudess reducir las emissiuns da CO₂ en ina dimensiun da 40 000 t CO₂/a, e quai senza far diever da la forza electrica d'enviern ch'è stgarsa. Sin dumonda dal Cussegl da citad ha il Cussegl communal da Cuira però annullà sco liquidà l'incumbensa Mazzetta per la planisaziun d'in conduct da chalur a distanza da l'Axpo Tegra SA fin Cuira, quai en sia missiva dals 25 d'october 2022. Sin dumonda dal Departament d'educaziun, cultura e protecziun da l'ambient (DECA) resta il Cussegl da citad tar sia stimaziun, che l'inducziun da chalur persa a bassas temperaturas da l'ovra termoelectrica a biogas da l'Axpo Tegra SA en la rait d'anergia a bassas temperaturas na saja betg economica. En quest connex sa basa el sin valitaziuns da la IBC. Pervia da la votaziun dal pievel dals 12 da mars 2023 na possian ins ultra da quai far per entant naginas adattaziuns vi da l'engrondiment da la rait planisà.

Tar la dumonda 2: En l'interess d'in provediment d'energia persistent po il chantun sustegnair – tenor l'art. 25 da la Lescha d'energia dal chantun Grischun (LEG; DG 820.200) – projects gronds d'impurtanza chantunala u regiunala en il rom da la competenza finanziaria. Il chantun po er sa participar sez a tals projects. Sch'ina finanziaziun è giavischada a curta vista, pudess quella vegnir approvada dal Cussegl grond sin basa da l'artitgel da lescha menziunà en il rom d'in credit singul ed en cumbinaziun cun ina missiva correspundenta al Cussegl grond. Ord vista da la Regenza dependess la finanziaziun dentant er d'in consentiment liant da la citad da Cuira, dad er cumprar la chalur respectivamain d'inducir quella en sias raits da chalur.

Tar la dumonda 3: En cas che la prontezza da consegnar a lunga vista la chalur persa a temperatura bassa da l'ovra termoelectrica a biogas fiss avant maun suenter l'onn 2030, dessi instruments per segirar ils dretgs d'acquist. Sin ina dumonda correspundenta dal DECA ha la EMS-CHEMIE SA dentant communitgà, ch'ella na vesia per il mument nagin basegn d'agir en chausa. La EMS-CHEMIE SA renviescha en quest connex a la rentabilitad mancanta d'ina chalur a distanza davent da la piazza da l'ovra EMS ed a la tenuta refusanta dal Cussegl da la citad da Cuira envers la varianta «acquist da la chalur a distanza davent da l'Axpo Tegra» en la missiva al Cussegl communal da l'october 2022. Sin basa da questa situaziun da partenza e pervia da l'interess mancant da la citad da Cuira resp. da la IBC per la chalur persa a bassa temperatura da l'Axpo Tegra SA, na vesa la Regenza actualmain nagin motiv per s'engaschar en tractativas da dretg da construcziun.

En num da la Regenza

Il president:

Peter Peyer

Il chancelier:

Daniel Spadin